

ИНТЕРВЈУ

ЖИВОРАД ЈОВАНОВИЋ некадашњи министар спољних послова

■ Борис Субашић

СЛОБОДАН Милошевић, некадашњи председник Србије, умро је пре 20 година, 11. марта 2006. у својој ћелији у притворској јединици Хашког трибунала. Многи су приметили да је његова смрт наступила када је постало очигледно да не може да буде осуђен за ратне злочине и геноцид. Он сам је у писму руском министру спољних послова Сергеју Лаврову 10. марта 2006. поручио: "Ја се, поштована господине, осећам веома лоше. Обраћам вам се у нади да ћете ми помоћи да се заштитим од криминалних активности

Фото Н. Скендерија

Вашингтон чекао да се постигне мир у Босни и Херцеговини уз ангажовање српског лидера

Његова смрт наступила када је постало очигледно да га не могу осудити за ратне злочине

МИЛОШЕВИЋЕВО ПРОРОЧАНСТВО ИЗ ДВЕХИЉАДИТЕ СЕ ОСТВАРИЛО

У последњем говору прогнозирао трајно отимање Косова, одвајање Црне Горе, социјалну катастрофу...

у институцији која делује под заставом ОУН... Сигурно не могу да ме лече они од којих сам бранио земљу у рату и који имају интерес да ме ућуткају".

Догађаји који су се одиграли у две деценије од смрти Слободана Милошевића дају историјску дистанцу која потврђује његове речи: "Не нападају

- Мој мотив да непрестано говорим о Милошевићевом завештању и сада, у позним годинама, јесте ситуација у којој се налази свет. Погледајте Иран - исти сценарио. Прво иде хибридни рат, економско исцрпљивање, а онда се прелази на отворено бомбардовање. СР Југославија је била прва велика лабораторија тог модела. Милошевић је у Хагу бранио управо ту истину. Знао је да ће га убити, али је желео да остане запис - да будуће генерације Срба виде како смо изманипулисани и како је један велики интелектуални капацитет покушао да нас освети пре него што буде прекасно. Данас, када погледамо економију у страним рукама и медијско затирање нашег идентитета, видимо да је свака његова реч из тог последњег обра-

ћања постала наша стварност. Многи су се смејали његовом говору 2. октобра 2000, али време је показало да је то била хируршки прецизна анализа наше будућности.

Н Милошевићево предвиђање будућности и даље изазива полемике. Са једне стране описује се као пророчанство, а са друге се напада као плашење грађана пред други круг избора.

- Није тачно ни једно ни друго. Информације на којима је засновао предвиђање имали су и други, али нису умели да их разумеју и користе. Милошевић је имао тај невероватан интелектуални капацитет да види куда ствари иду. Подсетићу вас да је тада рекао да ће са владом ко-

ју инсталира Запад у Београду неизбежно почети дезинтеграција свега што је наше. Данас је јасно да се управо то десило. Упозорио нас је да ће Косово бити прва жртва и да ће се овај тренутни статус претворити у трајно одвајање од Србије. Видео је шта се спрема Црној Гори, како

ске културе, књижевности и традиције. И погледајте данас - ако нам странци пишу уџбенике, ако избацују великане српске књижевности и епске песме, ако нас у медијима кљукају небитним информацијама о страним фудбалерима и британским великанима док забора-

нација десетогодишњих санкција, исцрпљивања, пропаганде, демонизације једног народа и једног човека. Људи су већ били уморни и на то су непријатељи Србије и рачунали, на замор материјала и да ће људи поверовати у обећања да ће чим оде Милошевић, доћи милијарде долара, да ће нам све бити опроштено, да ћемо постати део те "велике породице срећних народа". А шта смо добили? Добили смо то да су нам најбољи официри отишли у Хаг, да нам је војска сведена на ловачко друштво, да су нам фабрике распродате за један евро, а да су те милијарде које су обећане завршиле у џеповима оних који су ту промену спровели. То је та истина о којој се данас мало говори, или се говори са страхом. Ми данас живимо последице, ово што се данас дешава са Косовом, то је само финализација тог процеса. Милошевић је то видео. Он је знао да они неће стати на њему. Њима није био проблем Милошевић као појединац, њима је био проблем Милошевић као симбол отпора тој новој глобалној диктатури. Зато је он у Хагу био такав какав је био. Он је тамо бранио државу, није бранио себе. Он је знао да ће га убити. Он је то рекао више пута. Али је хтео да остане запис, да остане истина за будуће генерације. Да се види

Пројектован инфериорни однос

Ми смо бољи део Европе, али наседамо на западне оцене о нама. Све што је туђе ми то величамо, а све што је наше то је примитивно, то је ретроградно, то нас кочи, то нам смета да уђемо у Европу. Зашто ми имамо тај инфериорни однос? Зато што је то пројектовано. То је део тог плана о коме је Слободан говорио, да се један народ пороби тако што ће му се прво одузети самопоштовање. Кад ти неко одузме самопоштовање, онда он може са тобом да ради шта хоће. Многи и данас сматрају да је агресија НАТО имала за циљ само да збаци Милошевића, али то је погрешан закључак. Он је требало да буде уклоњен због суштинског геополитичког циља јер Америка је проценила да док је он на власти, неће бити њене апсолутне владавине на Балкану, ни даље експанзије НАТО.

ће је препустити мафији само да би је отцепили. Али оно што највише боли јесте како је погодио ту социјалну катастрофу - најавио је дубоку поделу на мали слој баснословно богатих и огромну већину сиротиње. Рекао је да ће јавна имовина прећи у руке странаца, а да ће домаћи капиталисти бити само они који су спремни да погну главу, да "повију реп" и одрекну се части и достојанства ради мрвица са стола мултинационалних компанија. Најстрашније је било његово предвиђање о удаљавању од сопствених корена. Рекао је да ће нас удаљити од срп-

вљамо сопствене... Па ми смо бољи део Европе, а довели су нас до тога да будемо искомплексирани и да верујемо како је све туђе боље. То је оно што је он антиципирао: државу којој је одузета душа.

Н Када се говори о одласку Милошевића са власти, најчешће се говори само о једном датуму - 5. октобру 2000. Да ли је заиста све одлучено у једном дану?

- Наравно да није, операција рушења Милошевића је дуго припремана, није 5. октобар пао са неба. То је била кулми-

они Србију због Милошевића, него Милошевића због Србије", каже Живадин Јовановић, каријерни дипломата, некадашњи министар иностраних послова СРЈ. Током драматичних догађаја у Вили "Мир", управо њега је Милошевић одредио да га замени на челу Социјалистичке партије Србије, иако то за многе није било очекивано.

Време је показало да је избор био добар, јер Јовановић није упао у бла-то дневне политике, већ је остао непоколебљиво привржен идејама које је заступао целог живота и један је од ретких сведока судбоносних догађаја деведесетих година којег уважавају и идеолошки противници.

Фото Принтскам / Телеграм канал

▲ СПОМЕНИК Почаст Слободану Милошевићу у Москви

Фото И. Маринковић

Фото Јаујур

ко је ту био агресор, а ко је био жртва. Ко је рушио међународно право, а ко га је бранио.

Н Да ли постоји неки конкретан доказ, одлука, која би доказала ваше тврдње?

- Наравно, са њом су упознати сви који су пратили процес Милошевићу у Хагу. У великој писаној изјави за Хашки трибунал пуковник Џон Кросланд, војни аташе Велике Британије у Београду уочи агресије, 1998. недвосмислено сведочи: "Клинтон, Олбрајтова и Холбрук су донели одлуку да збаци Слободана Милошевића. За тај план оценили су да би им могла користити

Милошевића". Када су у мају 1998. Клинтон, Олбрајтова и Холбрук донели одлуку да збаци Милошевића уз помоћ ОВК, та одлука се пренела на ЦИА која је добила одобрење да ангажује све потенцијале које САД имају на располагању: новац, обавештајне, пропагандне, лобистичке агенције. Тај договор био је основа да се НАТО 1999. укључи у агресију на Југославију и да користи ОВК као копнене снаге. Пошто су Клинтон, Олбрајтова и Холбрук одлучили да ту организацију укључе у збацивање Милошевића, она је од терористичке постала савезника у том часу. Био сам сведок како се у року од десетак дана променио наратив и речник Холбрука, Гелбарда и свих оних који су учествовали у преговорима са Милошевићем. Исти ти људи су на конференцијама у Лондону, у Цириху и у другим приликама директно оцењивали да је ОВК терористичка организација, а највише петнаест дана касније то се нагло прекинуло. Холбрук демонстративно одлази код команданата ОВК у Јунику да потврди договор Клинтона, Олбрајтове и осталих о њеном учешћу у плану за збацивање Милошевића и слика се са њима.

Н Како је Милошевић од "фактора мира и стабилности", како је на Западу називан после Дејтонског споразума, за кратко време постао "балкански каспин" кога треба елиминисати?

- Вероватно је било и ранијих сличних планова, али Западу је Слободан Милошевић био неопходан да се окончају грађански ратови на простору бивше Југославије. Знали

▲ ПРИЈАТЕЉСТВО Живорад Јовановић и Слободан Милошевић

су да је он кључни фактор и кључни лидер који може да допринесе томе. Њима је мир у Босни значао доказ ефикасности Клинтонове администрације и за јавност су у том циљу показали партнерско лице. Дакле, Американци су

Отерали га следбеници Епстајна

СЛОБУ није отерао српски народ, сада видимо да су га отерали следбеници и муштерије Епстајна, какав је Клинтон који се слика у женској хаљини. То говори о суштини, није се радило ни о каквој демократији, људским правима, ни о чему што је цивилизацијска тековина или вредност. Реч је о сулудој похлепи тих Епстајнових следбеника да покоре, за почетак, целу Европу. Сметало им је што на Балкану постоји неко ко не жели да се покори, већ жели да остане свој и раван са другима.

чекали да се постигне мир у Босни и Херцеговини уз ангажовање Милошевића, али паралелно су већ покретали питање Косова и Метохије. Покушали су

Американци су видели да се не ради о блефирењу и одустали су од укључивања питања КиМ у преговоре иако су ту, надомак Дејтона, дежурали Албанци са Косова и Метохије спремни да се укључе. Али, Американци нису заборавили одбијање Милошевића. Убрзо пошто је постигнут мир у БиХ већ 1997. питање КиМ на дневни ред састанка Савета за примену мира у Босни и Херцеговини, одржаног у Бону, ставио је немачки канцелар Клаус Кинкел.

Н Од агресије на Србију 1999. много пута смо слушали америчке приче о томе како ће "рушење диктатора" донети просперитет потлаченом народу, али се по правилу испостављало да су "диктатори" били само оправдање за прикривене циљеве.

- Милошевић је говорио о томе, о модерној форми колонијализма, испред

кога "извозна демократија" иде као барјак. Некада су тако ишли мисионари, а данас ту улогу имају носиоци демократије која је "шарена лажа" испод које се узима богатство и ресурси; демократију показујеш тако што своје непријатеље узимаш за саветнике. Тако је и мала Србија постала нето кредитор богатог Запада. Само преко банкарског сектора извучено је вероватно 80 милијарди евра. А где је штета од санкција и агресије (преко 200 милијарди долара)? И онда нас из Брисела прекорвају да нисмо захвални на донацијама. Никада нам неће вратити ни делић онога што су узели.

Н Дакле, Милошевић је био "коллатерална штета"?

- Суштински, циљ агресије била је експанзија Алијансе на Исток; она се дешавала у време када је она убрзано примала нове чланице у централној и источној Европи, кршећи споразуме склопљене са Русијом у време рушења Берлинског зида. Балкан и простор СР Југославије виђен је у стратегијама Запада, пре свега САД,

У мају 1998. одлуку о ангажовању ОВК у смени Милошевића донели Клинтон, Олбрајтова и Холбрук

као одскочна даска за ефикасније спровођење продора ка Уралу, ка Каспијском региону и ка Блиском истоку. То је био и рат против Европе, јер је дестабилизовао не само Србију и простор бивше СРЈ већ целу Европу која ни данас није решила последице које јој је донео први рат на европском тлу после Другог светског рата. Нажалост, то је био рат против Европе у коме је Европа здушно учествовала, против своје стабилности и свог развоја. ■

СУТРА
У "ВЕЧЕРЊИМ НОВОСТИМА"

НОВИ
ИСТОРИЈСКИ
ДОДАТАК

ДВАДЕСЕТ ГОДИНА ОД
СМРТИ БИВШЕГ ПРЕДСЕДНИКА
СРБИЈЕ И СР ЈУГОСЛАВИЈЕ

Зашто је Торвалд Столтенберг изјавио: "Слободан Милошевић је одиграо кључну улогу у мировном процесу у бившој Југославији"

Због чега је амерички амбасадор Ворен Цимерман подржао Алију Изетбеговића да не прихвати Кутиљеров план

Како су Американци уцењивали новим санкцијама Слободана Милошевића ако не прихвати њихове захтеве о статусу Косова и Метохије

